

## ASPECTE PRIVIND OBTINEREA DATELOR DE TRAFIC ȘI DE LOCALIZARE PRELUCRATE DE CĂTRE FURNIZORII DE REȚELE PUBLICE DE COMUNICAȚII ORI FURNIZORII DE SERVICII DE COMUNICAȚII ELECTRONICE DESTINATE PUBLICULUI



*Alexandru-Nicolae Volintiru*

### **Abstract**

*The present article is intended as an analysis of the legal subject area relating to the acquisition of traffic and localisation data processed by providers of public communications networks or providers of publicly available electronic communication services in the Romanian criminal law system.*

*In judicial practice, criminal prosecution bodies frequently use this special research method for the investigation of a wide range of crimes, given the fact that, nowadays, almost every person uses an Internet connection and has a mobile terminal, and those who perpetrate criminal acts can also be found among these people.*

*Thus, there is a consistent increase in the possibilities offered by electronic communications, data relating to the use of electronic communications being extremely important in the prevention, investigation, detection and criminal prosecution of offenses.*

*Consequently, I decided to further analyse the provisions comprising the applicable law concerning this special research method by reference to the succession of rules governing the legal instrument internally and concerning the need for compatibility of these rules, as well as the evidentiary method with domestic and international regulations regarding human rights.*

**Keywords:** *traffic and localisation data, electronic communications, special method for criminal investigation*

### **1. Considerații introductive**

Prezentul articol se dorește a fi o analiză a materiei privind obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului în sistemul dreptului procesual penal român.

În practica judiciară, organele de urmărire penală se folosesc de această metodă specială de cercetare în mod frecvent pentru investigarea unei game largi de infracțiuni, având în vedere faptul că aproape orice persoană, în zilele noastre, se folosește de o conexiune la internet și deține un terminal mobil, între aceste persoane regăsindu-se și acelea care comit fapte de natură penală.

Astfel, se constată o creștere semnificativă a posibilităților oferite de comunicațiile electronice, datele referitoare la utilizarea comunicațiilor electronice fiind deosebit de importante în vederea prevenirii, cercetării, descoperirii și urmăririi penale a infracțiunilor.

Această instituție se regăsește în cuprinsul Titlului IV, Capitolul IV din Codul de procedură penală, sediul materiei fiind reprezentat de art. 138 și art. 152 C. pr. pen., dar și de Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice<sup>1</sup>, așa cum a fost modificată de Legea nr. 235/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice<sup>2</sup>.

Cu privire la această instituție trebuie precizat faptul că a reprezentat o transpunere a Directivei 2006/24/CE<sup>3</sup> a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE, transpunere ce s-a efectuat în legislația românească odată cu adoptarea Legii nr. 298/2008<sup>4</sup> și, ulterior prin Legea nr. 82/2012<sup>5</sup>.

Cu privire la aceste acte normative trebuie menționat faptul că Legea nr. 298/2008 a fost declarată neconstituțională prin Decizia nr. 1.258 din 8 octombrie 2009 pronunțată de Curtea Constituțională a României<sup>6</sup>. Nici Legea nr. 82/2012 nu a trecut de controlul de constituționalitate al instanței de contencios constituțional, întrucât, în urma Deciziei nr. 440 din 08.07.2014<sup>7</sup>, acest act normativ a fost declarat neconstituțional.

---

<sup>1</sup> Publicată în M. Of. nr. 1101 din 25 noiembrie 2004.

<sup>2</sup> Publicată în M. Of. nr. 767 din 14 octombrie 2015.

<sup>3</sup> Publicată în JO L 105, 13.4.2006, p. 54-63 - ediție specială în limba română: capitol 13 volum 053 p. 51-57 și disponibilă la adresa: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1471421637208&uri=CELEX:32006L0024>

<sup>4</sup> Privind reținerea datelor generate sau prelucrate de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului sau de rețele publice de comunicații, precum și pentru modificarea Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, publicată în M. Of. nr. 780 din 21 noiembrie 2008.

<sup>5</sup> Privind reținerea datelor generate sau prelucrate de furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, publicată în M. Of. nr. 406 din 18 iunie 2012.

<sup>6</sup> Publicată în M. Of. nr. 798 din 23 noiembrie 2009.

<sup>7</sup> Publicată în M. Of. nr. 653 din 04 septembrie 2014.

Cât privește legislația de la nivelul Uniunii Europene, respectiv Directiva 2006/24/CE, aceasta a fost invalidată ca urmare a Hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 08.04.2014 pronunțată în cauzele reunite Digital Rights Ireland Ltd (C-293/12) și Kärntner Landesregierung (C-594/12)<sup>8</sup>.

În principal, în considerentele celor două decizii ale Curții Constituționale și din Hotărârea CJUE pronunțată în cauzele reunite C-293/12 și C-594/12, s-a reținut că „ingerința în drepturile fundamentale privind viața intimă, familială și privată, secretul corespondenței și libertatea de exprimare este de o mare amploare și trebuie considerată ca fiind deosebit de gravă, iar împrejurarea că păstrarea datelor și utilizarea lor ulterioară sunt efectuate fără ca abonatul sau utilizatorul înregistrat să fie informat cu privire la aceasta este susceptibilă să imprime în conștiința persoanelor vizate sentimentul că viața lor privată face obiectul unei supravegheri constante”.

De asemenea, s-a statuat că „legea criticată nu cuprinde norme clare și precise cu privire la conținutul și aplicarea măsurii reținerii și utilizării [n.a. datelor], așa încât persoanele ale căror date au fost păstrate să beneficieze de garanții suficiente care să asigure o protecție eficientă împotriva abuzurilor și a oricărui acces sau utilizări ilicite”, iar „accesul autorităților naționale la datele stocate nu este condiționat, în toate cazurile, de controlul prealabil efectuat de către o instanță sau de o entitate administrativă independentă, care să limiteze acest acces și utilizarea lor la ceea ce este strict necesar pentru realizarea obiectivului urmărit”.

Având în vedere toate aceste aspecte, mi-am propus să analizez în continuare dispozițiile ce cuprind sediul materiei referitor la această metodă specială de cercetare prin raportare la succesiunea de norme ce reglementează instituția în plan intern și la necesitatea compatibilității acestor norme, ca de altfel și a procedurii probator cu reglementările interne și internaționale privind drepturile omului.

## 2. Analiză asupra instituției

*Aspecte generale.* În conformitate cu prevederile art. 138 alin. (1) lit. j) C. pr. pen., obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului constituie una dintre metodele de supraveghere și cercetare prevăzute de legislația națională.

Trebuie menționat în primul rând că această metodă specială de cercetare reprezintă din punct de vedere procesual un procedeu probatoriu în înțelesul art. 97 alin. (3) C. pr. pen., aceasta constituind mijlocul prin care este obținută proba care atestă, de exemplu, că o anumită persoană s-a aflat la un moment dat într-un anumit loc.

De asemenea, arăt că trebuie făcută distincție între metodele speciale de supraveghere cum sunt cele prevăzute la lit. a)-e) din articolul menționat anterior

---

<sup>8</sup> ECLI:EU:C:2014:238.

și metodele de cercetare cuprinse la lit. f)-j)), între care se regăsește și instituția analizată. Astfel, în timp ce metodele de supraveghere sunt folosite de către organele de urmărire penală pentru a primi în timp real anumite informații despre persoanele investigate și pentru a se putea folosi de un moment operativ în vederea prinderii în flagrant și documentării activității infracționale a suspectilor, metodele speciale de cercetare sunt folosite pentru primirea de informații după comiterea infracțiunilor și servesc în primul rând la identificarea autorilor de infracțiuni, iar apoi la probarea infracțiunilor săvârșite.

După cum prevăd dispozițiile art. 152 alin. (1) C. pr. pen. coroborat cu art. 12<sup>1</sup> din Legea nr. 506/2004, *obiectul* măsurii speciale de cercetare, constă în obținerea de către organele de urmărire penală a datelor de trafic și localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului.

În cuprinsul art. 2 alin. (1) lit. b<sup>1</sup>) din Legea nr. 506/2004 a fost definită noțiunea de **date de identificare a echipamentului** ca fiind datele tehnice ale furnizorilor de servicii de comunicații destinate publicului și ale furnizorului de rețele publice de comunicații electronice, care permit identificarea amplasamentului echipamentelor de comunicații ale acestora, prelucrate în scopul transmiterii unei comunicări printr-o rețea de comunicații electronice sau în scopul facturării contravalorii acestei operațiuni.

De asemenea, în cuprinsul lit. c) și d) ale alineatului menționat anterior au fost definiți și termenii **date de localizare**, care reprezintă orice date prelucrate într-o rețea de comunicații electronice sau prin intermediul unui serviciu de comunicații electronice, care indică poziția geografică a echipamentului terminal al utilizatorului unui serviciu de comunicații electronice destinate publicului, și **comunicare**, aceasta reprezentând orice informație schimbată sau transmisă între un număr determinat de participanți prin intermediul unui serviciu de comunicații electronice destinat publicului.

Analizând dispozițiile nou introduse în cadrul Legii nr. 506/2004 prin Legea nr. 235/2015, se constată că, spre deosebire de prevederile Legii nr. 82/2012 care în cuprinsul art. 1 alin. (1) stabilea **obligația acestor entități de a reține** anumite date generate sau prelucrate în cadrul activității lor pentru punerea acestora la dispoziția organelor judiciare, în prezent, legiuitorul nu a mai prevăzut o atare obligație de reținere a datelor, prelucrarea acestora fiind făcută în scopul facturării și asigurării serviciului de comunicații.

*Competența* de a dispune această măsură aparține procurorului care instrumentează cauza, după ce în prealabil a solicitat și a primit autorizarea judecătorului de drepturi și libertăți. Deși legiuitorul nu precizează în cuprinsul articolului care este instanța competentă de a soluționa cererea procurorului de dispunere a măsurii de obținere a datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, apreciem că cererea va fi soluționată, la fel ca în cazul soluționării

cererii de emitere a mandatului de supraveghere tehnică, de către judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a soluționat cererea.

Cât privește actul prin care este formulată cererea de către procuror, acesta este reprezentat de un referat în conformitate cu dispozițiile art. 286 alin. (4) C. pr. pen., judecătorul de drepturi și libertăți soluționând cauza printr-o încheiere motivată ce nu este supusă niciunei căi de atac.

Din punct de vedere procesual observăm că legiuitorul a stabilit ca analiza cererii să se facă în camera de consiliu, nefiind impusă condiția participării procurorului. Judecătorul de drepturi și libertăți are obligația să se pronunțe asupra solicitării organelor de urmărire penală în termen de 48 de ore de la înregistrarea cererii. Bineînțeles că soluționarea acestui tip de solicitări se va face în condiții de confidențialitate, la soluționarea cauzei nefiind citată vreo persoană.

În doctrină<sup>9</sup> s-a opinat în sensul că „apare ca nejustificată necesitatea autorizării judecătorului de drepturi și libertăți pentru o serie de metode de cercetare, cum ar fi: obținerea datelor generate sau prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, măsură prevăzută de art. 152 C. pr. pen. [...], având în vedere nivelul redus de imixtiune în viața persoanei și faptul că toate datele sunt din categoria celor existente, fiind fapte consumate”, autorizarea acestor metode putând rămâne în sarcina procurorului pentru a putea fi păstrat un nivel ridicat de operativitate.

Nu putem fi de acord cu această opinie, întrucât chiar dacă metodele speciale de cercetare sunt folosite pentru a culege informații din trecut, prin intermediul acestora se stabilesc obiceiurile din viața de zi cu zi a persoanelor, deplasările zilnice, activitățile desfășurate, locațiile în care persoanele domiciliază, relațiile sociale ale acestora, aspecte care constituie ingerințe în dreptul la viață privată și familială a persoanei, protejat de art. 8 din CoEDO și art. 26 din Constituția României. În acest sens este și Decizia CCR nr. 440/08.07.2014 (par. 57) care a statuat că accesul autorităților naționale la datele stocate trebuie să fie condiționat, în toate cazurile, de controlul prealabil efectuat de o instanță sau de o entitate administrativă independentă, care să aibă rolul de a limita acest acces și utilizarea datelor la ceea ce este strict necesar pentru realizarea obiectivului urmărit. Astfel, considerăm că această garanție conferită de legiuitor nu reprezintă o piedică pusă în fața organelor de urmărire penală menită să facă mai dificilă sarcina organelor judiciare în probarea activității infracționale a infractorilor, ci scopul acesteia este de a ghida activitatea acestora în conformitate cu necesitatea respectării principiului preeminenței dreptului și a idealurilor democratice.

---

<sup>9</sup> N. Volonciu (coordonator), *Noul Cod de procedură penală comentat*, Ed. Hamangiu, București, 2014, p. 304.

Condițiile pentru obținerea datelor de trafic și localizare sunt cuprinse în art. 152 C. pr. pen., acestea fiind:

- *Să existe o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni* dintre cele prevăzute la art. 139 alin. (2), [respectiv: o infracțiune contra securității naționale prevăzute de Codul penal sau legi speciale, în cazul infracțiunilor de trafic de droguri, de efectuare de operațiuni ilegale cu precursori sau cu alte produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, infracțiunilor privind nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive, de trafic și exploatarea persoanelor vulnerabile, acte de terorism, de spălare a banilor, de falsificare de monede, timbre sau de alte valori, de falsificare de instrumente de plată electronică, în cazul infracțiunilor care se săvârșesc prin sisteme informatice sau mijloace de comunicare electronică, contra patrimoniului, de șantaj, de viol, de lipsire de libertate în mod ilegal, de evaziune fiscală, în cazul infracțiunilor de corupție și al infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene ori *în cazul altor infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare*] sau a unei infracțiuni de concurență neloială, de evadare, de fals în înscrisuri, infracțiuni privind nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive, a unei infracțiuni privind nerespectarea dispozițiilor privind introducerea în țară de deșeuri și reziduuri, a unei infracțiuni privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc ori a unei infracțiuni privind regimul juridic al precursorilor de droguri, și infracțiuni referitoare la operațiuni cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive asemănătoare celor determinate de substanțele și produsele stupefiante sau psihotrope.

Se observă astfel faptul că această metodă specială de supraveghere poate fi solicitată pentru un număr mare de infracțiuni, legiuitorul indicându-le chiar în cuprinsul dispozițiilor de procedură penală după declararea ca neconstituțională a legii speciale. Nu în ultimul rând, având în vedere trimiterea făcută la art. 139 alin. (2) C. pr. pen., în cuprinsul căruia infracțiunile pentru care se poate solicita măsura specială de supraveghere tehnică nu sunt enumerate limitativ, în norma legală fiind inclusă sintagma „ori în cazul altor infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare”, constatăm că măsura de cercetare a obținerii datelor electronice poate fi autorizată și pentru investigarea unor infracțiuni contra patrimoniului precum furtul calificat ori tâlhăria, dar care au fost calificate de legiuitor ca fiind suficient de grave pentru a se recurge la această metodă de cercetare.

Totodată, apreciem că pentru a putea fi dispusă această măsură este necesar ca în cauză să fi fost începută *in rem* urmărirea penală în conformitate cu prevederile art. 305 alin. (1) C. pr. pen.

- *Să existe temeiuri justificate pentru a se crede că datele solicitate constituie probe*. Cât privește această condiție, apreciem că în analiza sa asupra cererii de autorizare a acestei măsuri, judecătorul va trebui să verifice dacă datele rezultate

pot conduce la stabilirea unor elemente de fapt care să servească la constatarea existenței ori inexistenței infracțiunii, la identificarea persoanei care a săvârșit-o, la cunoașterea împrejurărilor necesare pentru soluționarea în mod just a cauzei și, nu în ultimul rând să contribuie la aflarea adevărului în procesul penal. Numai în aceste situații se va constata îndeplinită condiția enunțată anterior, în caz contrar urmând să respingă cererea organelor de urmărire penală ca neîntemeiată.

- *Probele nu ar putea fi obținute în alt mod sau obținerea lor ar presupune dificultăți deosebite ce ar prejudicia ancheta ori există un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare.* Astfel, constatăm că în urma modificărilor legislative, pentru punerea în acord a textului de lege cu cele statuate de Curtea Constituțională în Decizia nr. 440/2014, a fost introdusă condiția necesității și subsidiarității folosirii acestei metode speciale, în raport cu alte procedee probatorii care ar putea conduce la obținerea probelor (de ex.: Declarațiile unor martori care atestă faptul că suspectul/inculpatul a fost prezent la locul comiterii faptei). Așadar, pentru autorizarea măsurii speciale este obligatoriu ca judecătorul să analizeze necesitatea ingerinței în viața privată a cetățenilor, măsura neputând fi autorizată decât în situațiile cuprinse în această normă legală.

- *Măsura să fie proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, avându-se în vedere particularitățile cauzei, importanța informațiilor ori a probelor ce urmează a fi obținute sau gravitatea infracțiunii.* Prin introducerea acestei condiții, legiuitorul a urmărit să creeze garanții suficiente care să asigure o protecție eficientă împotriva abuzurilor ce pot veni din partea autorităților statului. Cu privire la acest aspect arătăm că nu este suficient pentru a putea fi autorizată această măsură ca infracțiunea ce se investighează să fie una dintre cele enumerate în cuprinsul art. 152 alin. (1) lit. a) C. pr. pen., fiind necesar ca judecătorul să verifice dacă nivelul limitării drepturilor fundamentale este proporțional cu rezultatul obținut prin dispunerea măsurii. Așadar, numai în situația în care se va constata că ingerința în viața privată a persoanei este proporțională cu interesul general pentru descoperirea și tragerea la răspundere penală a autorului, judecătorul va admite cererea procurorului și va autoriza obținerea datelor electronice de către organele de urmărire penală.

Văzând toate aceste condiții, se constată faptul că legiuitorul a revenit asupra concepției sale inițiale în care considera că garanțiile ce trebuiesc a fi acordate în cazul autorizării acestei măsuri de cercetare sunt inferioare celor ce privesc măsurile de supraveghere tehnică, bazat pe faptul această măsură nu vizează conținutul comunicărilor. Prin intermediul modificărilor aduse de legiuitor, procedura autorizării măsurii speciale de cercetare prevăzută la art. 152 C. pr. pen. a fost pusă în acord cu cele precizate de Curtea Constituțională în cele două decizii amintite anterior.

Constatându-se că în cuprinsul dispozițiilor procesuale nu este reglementată situația folosirii acestei măsuri speciale de cercetare în cursul judecății, în doctrină<sup>10</sup> a fost

---

<sup>10</sup> N. Volonciu (coordonator), *op. cit.*, p. 349.

analizată această ipoteză. Cu referire la acest aspect, împărtășim opinia autorilor, conform căreia în cursul cercetării judecătorești, instanța poate dispune din oficiu, cu respectarea principiului contradictorialității, administrarea oricărei probe pe care o consideră necesară, deci inclusiv obținerea datelor electronice, pentru a se lămuri pe deplin cu privire la situația de fapt existentă în cauză. Argumentul invocat de către autori este reprezentat de regula „cine poate mai mult poate și mai puțin”, arătându-se că „atât timp cât judecătorul de drepturi și libertăți poate autoriza măsuri împotriva suspectului, cu atât mai mult un judecător investit cu judecata cauzei poate solicita și administra, când consideră necesar pentru formarea convingerilor sale, probele care pot duce la aflarea adevărului.”

Un argument în plus pentru a susține această opinie o reprezintă faptul că în cuprinsul art. 12<sup>1</sup> din Legea nr. 506/2004 s-a prevăzut că furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice pun la dispoziția instanțelor de judecată, organelor de urmărire penală ori a organelor de stat cu atribuții în domeniul apărării securității naționale datele de trafic, de identificare a echipamentului și datele de localizare. Se observă astfel că printre autoritățile care pot solicita obținerea datelor electronice se regăsește și **instanța de judecată**.

Pe lângă organele de urmărire penală, mai pot solicita autorizarea acestei măsuri speciale de cercetare și organele de stat cu atribuții în domeniul apărării și securității naționale, după cum se arată în cuprinsul alin. (1) al articolului nou introdus în Legea nr. 506/2004 prin modificarea adusă de Legea nr. 235/2015.

În continuare, arătăm faptul că, potrivit art. 12<sup>1</sup> alin. (2) din Legea nr. 506/2004 solicitarea făcută de către structurile menționate anterior sunt supuse dispozițiilor art. 14, 15 și art. 17-23 din Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României<sup>11</sup>. Astfel, se constată că în situația existenței unei amenințări la adresa securității naționale, dintre cele cuprinse în art. 3 din acest act normativ, structurile cu atribuții în domeniu întocmesc în scris o propunere ce este adresată Parchetului de pe lângă ÎCCJ, urmând ca aceasta să fie analizată sub aspectul legalității și temeiniciei de către procurorul general sau de către procurori anume desemnați în acest sens. În continuare, în situația în care propunerea este întemeiată, Parchetul General va solicita președintelui ÎCCJ autorizarea măsurii, solicitarea fiind examinată, în camera de consiliu, de către unul dintre judecătorii desemnați.

O deosebire față de procedura prevăzută în Codul de procedură penală o reprezintă faptul că în conformitate cu art. 19 din Legea nr. 51/1991, atunci când întârzierea obținerii autorizării ar prejudicia grav finalitatea activităților specifice necesare, acestea se pot efectua cu autorizarea procurorului, pe o durată de maximum 48 de ore. În aceste condiții, în termen de maxim 48 de ore va fi solicitată autorizarea judecătorului, care fie poate dispune continuarea activităților, fie poate confirma efectuarea acestora și dispune păstrarea materialelor obținute sau, după

---

<sup>11</sup> Publicată în M. Of. nr. 163 din 7 august 1991.



caz, poate dispune încetarea de îndată a acestora și distrugerea materialelor obținute, în termen de maximum 7 zile.

*Aspecte controversate.* Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 235/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, în practica judiciară au existat două orientări.

Într-o opinie, instanțele au admis solicitările procurorilor de autorizare a transmiterii datelor stocate de furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, formulate ulterior modificărilor legislative intervenite prin Legea nr. 235/2015, considerând incident art. 12<sup>1</sup> din Legea nr. 506/2004, modificată, coroborat cu art. 152 din Codul de procedură penală.

Într-o altă opinie, instanțele au respins cererile de tipul celor de mai sus pe considerentul că Legea nr. 506/2004 are o altă sferă de reglementare, iar inserarea art. 12<sup>1</sup> în cuprinsul ei contravine celor statuate de Curtea Constituțională prin decizia nr. 440/2014, precum și hotărârii din 8 aprilie 2014 a Curții de Justiție a Uniunii Europene. Această din urmă orientare este apreciată ca fiind întemeiată și de o parte a doctrinei<sup>12</sup>, considerându-se în esență că „Legea nr. 235/2015 nu este o lege de sine stătătoare, menită a înlocui Legea nr. 82/2012, declarată neconstituțională, și a completa «în fond» dispozițiile procedurale ale art. 152 C. pr. pen.”

Cu privire la această situație, apreciez că Legea nr. 235/2015 este un act normativ destinat modificării Legii nr. 506/2004, prin care a fost reglementată procedura obținerii datelor de trafic și de localizare ce sunt prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, iar aceasta trebuie interpretată coroborat cu art. 152 raportat la art. 138 alin. (1) lit. j) C. pr. pen., așa cum a fost modificat de Ordonanța de urgență nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală<sup>13</sup>.

După cum s-a statuat prin Decizia CCR nr. 440/08.07.2014, prin care a fost declarată neconstituțională Legea nr. 82/2012, mecanismul reținerii datelor implică două etape, prima fiind aceea a reținerii și stocării datelor, iar cea de-a doua, aceea a accesului la aceste date și a folosirii lor. (par. 58). Cu privire la prima etapă, reținerea datelor, Curtea a apreciat că, „prin ea însăși, doar această operațiune nu contravine dreptului la viață intimă, familială și privată, ori secretului corespondenței”, arătându-se totodată că nici Constituția și nici jurisprudența Curții Constituționale „nu interzic stocarea preventivă, fără o ocazie anume a datelor de

---

<sup>12</sup> Camelia TODERICĂ, *Obținerea datelor generate sau prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului și reținute de către aceștia*, 2 februarie 2016 (<http://www.juridice.ro/423743/obtinerea-datelor-generate-sau-prelucrate-de-catre-furnizorii-de-retele-publice-de-comunicatii-electronice-sau-furnizorii-de-servicii-de-comunicatii-electronice-destinate-publicului-si-retinute-de-cat.html>).

<sup>13</sup> Publicată în M. Of. nr. 911 din 15 decembrie 2014.

trafic și de localizare, cu condiția însă ca accesul la aceste date și utilizarea lor să fie însoțite de garanții și să respecte principiul proporționalității” (par. 60).

În consecință, ceea ce s-a criticat prin această decizie a instanței de contencios constituțional este cea de-a doua etapă, accesul autorităților publice la aceste date, acces care, în cazul organelor de stat cu atribuții în domeniul securității naționale, se realiza fără autorizarea prealabilă a unui judecător (magistrat independent în sensul noțiunii autonome prevăzută în jurisprudența CtEDO).

În primul rând, observăm că prin modificările legislative, s-au pus în acord normele interne cu cele statuate prin decizia Curții, accesul la datele electronice prelucrate de către furnizori făcându-se numai cu autorizarea judecătorului.

În al doilea rând, din cuprinsul expunerii de motive al Legii nr. 235/2015, observăm că intenția legiuitorului prin adoptarea acestui act normativ nu a fost aceea de a înlocui Legea nr. 82/2014 ce transpunea Directiva 2006/24/CE a Parlamentului European și Consiliului, noile reglementări ne mai instituind în sarcina furnizorilor de comunicații electronice obligația reținerii datelor în afara scopului facturării și asigurării serviciului de comunicații, nesubzistând, deci, necesitatea asigurării de garanții suplimentare privind prelucrarea și stocarea acestor date.

Cu toate acestea, se constată o neconcordanță între dispozițiile art. 1 și art. 12<sup>1</sup> din Legea nr. 506/2004, având în vedere că la alin. (4) al primului articol este stipulat că această lege nu se aplică prelucrărilor de date cu caracter personal efectuate în cadrul activităților în domeniul apărării naționale și securității naționale ori în cadrul activităților de combatere a infracțiunilor și de menținere a ordinii publice, sau în cadrul altor activități în domeniul dreptului penal.

Chiar și așa, consider că omisiunea armonizării dispozițiilor prevăzute în aceste articole ale Legii nr. 506/2004 nu reprezintă un argument valid pentru ca cererile procurorilor să fie respinse, având în vedere faptul că intenția legiuitorului a fost aceea de a acoperi vidul legislativ produs în urma declarării neconstituționale a Legii nr.82/2014, iar o eventuală verificare a constituționalității acestui act normativ nu poate fi făcută decât de către instanța de contencios constituțional.

### 3. Concluzii

Metoda specială de cercetare ce constă în obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului constituie un instrument de investigare necesar și eficient pentru aplicarea legii, și în mod particular în legătură cu chestiunile grave și foarte grave precum criminalitatea organizată și terorismul, fiind necesar să se asigure faptul că datele prelucrate de către furnizori sunt puse la dispoziția autorităților care trebuie să aplice legea, cu respectarea cerințelor prevăzute în art. 8 din CoEDO.

Prin modificările legislative venite în urma publicării în Monitorul Oficial al României a Deciziei nr. 440/2014, legiuitorul a urmărit să asigure cadrul legal

pentru ca organele de urmărire penală și cele cu atribuții în prevenirea și combaterea amenințărilor la adresa securității naționale a României să beneficieze de acest instrument deosebit de important.

Cu toate acestea, apreciez ca fiind oportună intervenția legiuitorului pentru adoptarea unui act normativ de sine stătător care prin care să fie reglementat cadrul legal în materie, sau cel puțin să intervină pentru armonizarea dispozițiilor prevăzute în cuprinsul Legi nr. 506/2004, pentru ca în practică să nu mai fie lăsat loc de interpretări care să dea naștere la astfel de controverse.

Însă, până la momentul la care legiuitorul va interveni legislativ, rămâne sarcina Înaltei Curți de Casație și Justiție să acționeze pentru unificarea practicii judiciare, dând o interpretare dispozițiilor ce reglementează această materie, instanța supremă fiind sesizată în temeiul art. 471 C. pr. pen. cu un recurs în interesul legii de către Procurorul General al României, prin cererea nr. 3344/878/III-5/2016.<sup>14</sup>

---

<sup>14</sup> Disponibilă la adresa: <http://www.scj.ro/CMS/0/PublicMedia/GetIncludedFile?id=18304>